

چکیده تفسیر سوره توحید

- ۱ - هدف اصلی نزول سوره‌ی توحید.
- ۲ - نفی واحد عددی و مبدئی از خداوند متعال در این سوره.
- ۳ - اصول سه گانه هستی و راه اثبات هر کدام.
- ۴ - دلیل نامگذاری سوره به توحید و اخلاص.
- ۵ - معنای اخلاص.
- ۶ - چرا خداوند متعال در این سوره ذات خود را معرفی می کند؟
- ۷ - چرا در این سوره ضمیر غایب استعمال شده است؟
- ۸ - معنای الله و دلیل نامگذاری خداوند به کلمه الله.
- ۹ - معنای احد و واحد.
- ۱۰ - واحد عددی و واحد مبدئی چیست؟ آیا خداوند متعال واحد عددی است یا واحد مبدئی؟
- ۱۱ - واحد مبدئی را چگونه در آفرینش کشف کنیم؟
- ۱۲ - حالتها و اسامی مختلف واحد مبدئی (حیات، نور، نیرو).
- ۱۳ - جعل بسیط و جعل مرکب.
- ۱۴ - تاویل آیه جعل الظلمات و النور.
- ۱۵ - آیه «الم تر الی ربک کیف مد الظل» به چه معنی است؟
- ۱۶ - نظر مادیون و فلاسفه در مورد هستی.

- ۱۷ - خصایص وجودی واحد عددی (ماده).
- ۱۸ - واحد عددی در سخنرانی حضرت زهرا س.
- ۱۹ - مفهوم زمان و مکان و واحد فوق مکان و زمان.
- ۲۰ - وجود و عدم و شرحی در اطراف آن.
- ۲۱ - واحدهای عددی و مبدئی بخودی خود قابل نمود و نمایش نیستند.
- ۲۲ - زوجیت و قانون زوجیت عمومی در اثبات واحدهای عددی و مبدئی.
- ۲۳ - مناظره عمران صابی و امام رضا ع در مورد خداوند متعال و علم به خود (در اثبات ظهور و بروز کمالات در حضور غیر خود).
- ۲۴ - آیا وجود خداوند متعال به تنهایی دارای اثر و خاصیتی هست یا موجود دانا و ذی شعوری لازم است تا خداوند متعال دارای اثر و خاصیت شود؟
- ۲۵ - دلایل عقلی و نقلی جهت اثبات تعدد مبانی آفرینش.
- ۲۶ - خدا واحد مبدئی نیست.
- ۲۷ - هستی خلق، عرضی و اعتباری نیست.
- ۲۸ - آیا اعتقاد به تعدد وجودات شرک است؟
- ۲۹ - آیا ایجاد لا من شیئی قابل وقوع است؟
- ۳۰ - آیا تجلی خداوند متعال برای خود ممکن است یا ممتنع؟
- ۳۱ - رابطه فقر و غنا با حادث و قدیم.
- ۳۲ - دلایل اثبات قدرت ایجاد و جعل خداوند متعال.

- ۳۳ - محدوده تعلق قدرت خداوند متعال چیست و قدرت خدا به چه چیزی تعلق نمی‌گیرد؟
- ۳۴ - چرا محالات مانند اجتماع نقیضین یا مثلین و یا شریک الباری شامل آیه ان الله علی کل شیء قدیر نمی‌شود؟
- ۳۵ - آیا درخواست این محالات از خدا درخواست شیئی است یا لاشیئی؟
- ۳۶ - خدا در اراده و انسانها در خواہش نامتناهی هستند. (لازمه پاسخ به خواہش‌های نامتناهی امکان ایجاد لا من شیئی است)
- ۳۷ - آیا آیه ۱۰۹ سوره کهف با آیه ۹۳ سوره مریم تناقض دارند؟
- ۳۸ - هستی‌های اول و اصول هستی چگونه کشف می‌شوند؟
- ۳۹ - جهان هستی چگونه وجود خدا را اثبات می‌کند؟
- ۴۰ - کمیت، کیفیت و فوق کم و کیف.
- ۴۱ - چرا خداوند متعال قابل وصف نیست؟ کمال توحیده نفی الصفات عنه یعنی چه؟
- ۴۲ - معنای حدیث حدین چیست؟ چرا باید برای شناخت خدا از حد تعطیل و تشبیه خارج شویم؟
- ۴۳ - آیا خلائی در عالم وجود دارد که در آن خلاء یک هستی به نام هستی خلق بوجود آید و از آن هستی، وجود خلق و سایر مخلوقات سرچشمه بگیرد و در عالم ظاهر گردد؟ و یا این که اصلاً چنین خلائی در عالم نیست؟ چنانچه خلائی نباشد، پس هستی خلق (اگر هم به اراده ایجاد و ابداعی خداوند متعال بوجود آمده) در کجا جا گرفته و چطور می‌شود در یک ظرف، دو هستی قرار بگیرند و مزاحم یکدیگر نباشند و برخورد به هم نکنند و این دو وجود از همدیگر رنج و زحمت نبینند؟
- ۴۴ - آیا امکان دارد که هستی خلق به بساطت واقعی خود حیات و نیرو و قدرت باشد. چنان که حیات و قدرت و نیرو لازمه هستی خلق باشد؟ هم چنان که حیات و قدرت و نیرو و علم لازمه هستی ذاتی خالق است.

و یا این که پیدایش چنین هستی در مقابل هستی خالق که به ذات خود حی و قائم و عالم و قادر باشد امکان ندارد؟ بلکه این حیات و قدرت در وجود خلق، خاصیت ترکیبی است نه خاصیت ذاتی.

۴۵ - آیا برای ایجاد مخلوقات و موجودات عالم ایجاد یک هستی که در ذات خود بسیط و مجرد باشد کافی است. یا این که برای پیدایش یک چنین جهانی، هستی‌های متعدد و مختلف لازم است و با یک هستی بسیط و مجرد پیدایش این همه مخلوق و موجود مختلف غیرقابل وقوع و غیرقابل امکان است؟

۴۶ - در صورتی که برای پیدایش جهان و انسان هستی‌های متعدد لازم است، آن هستی در ذات و نوع خود چند هستی به شمار آمده و آیا آیات قرآن و اخبار آل محمد ص جهان و انسان را موجود از یک هستی می‌داند یا این که هستی مخلوقات و موجودات را متعدد و مختلف می‌شناسد و در صورت تعدد و اختلاف، شماره هستی‌ها را به چند هستی بالا می‌برند؟

۴۷ - در صورتی که هستی‌های متعدد و مختلف به اراده خداوند بوجود آمده‌اند، هر یک از آن هستی‌ها در ذات خود واجد چه خاصیتی بوده و در ترکیب با غیر، واجد چه خاصیتی خواهند بود؟